

LANDSLAGET FOR LOKALHISTORIE STYRETS ÅRSMELDING FOR 2009

GENERELT

Antallet medlemmer i landslaget var 415 på slutten av året, og disse igjen utgjorde ca. 83.000 enkeltpersoner. Utgivelsesvirksomheten fortsatte som før, med tidsskriftene Heimen (bind 46) og Lokalhistorisk magasin (årg. 20), hvert med fire hefter.

Landslagets økonomi gikk i 2009 med et større underskudd, noe som har redusert egenkapitalen.

1. MEDLEMMER

Ved utgangen av 2009 var medlemstallet 415 (mot 412 i 2008). Det var 6 innmeldinger og 3 utmeldinger/strykninger i løpet av året.

De nye medlemmene er:

Hedmark	Østby historielag, Kongsvinger/Vinger historielag
Oppland	Gudbrandsdal historielag
Buskerud	Drammen historielag
Telemark	Bamble historielag
Rogaland	Haugesund historielag

Fordelingen av medlemslagene er slik:

Lokale historielag:	381
Regionale historielag:	34

Medlemmene fordeler seg slik på fylkene:

Fylke	Medlemmer i Landslaget	Antall historielag totalt
Østfold	21	27
Akershus	19	28
Oslo	14	20
Hedmark	26	37
Oppland	22	32
Buskerud	17	29
Vestfold	9	26
Telemark	18	28
Aust-Agder	18	23
Vest-Agder	18	26
Rogaland	27	42
Hordaland	37	45
Sogn og Fjordane	19	26
Møre og Romsdal	29	56
Sør-Trøndelag	33	41
Nord-Trøndelag	29	38
Nordland	30	52
Troms	21	25
Finnmark	8	16
Sum	415	617

2. STYRET OG SEKRETARIATET

a) Styret

Det har i løpet av året vært avholdt fire styremøter: 2. februar (Trondheim), 24. april (Skedsmo), 9. september (Trondheim) og 18. november (Oslo).

Frem til landsmøtet var styret sammensatt slik:

1. VALGOMRÅDE (Østfold, Akershus, Oslo)

Guri Vallevik Håbjørg, Akershus (vara: Marit Egeberg Krog, Østfold)

2. VALGOMRÅDE (Hedmark, Oppland, Buskerud, Telemark, Vestfold)

Harald Hvattum, Oppland (vara: Arve Arntzen, Vestfold)

3. VALGOMRÅDE (Agder, Rogaland, Hordaland,)

Jørg Eirik Waula, Rogaland (vara: Beint Foss, Agder)

4. VALGOMRÅDE (Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Trøndelag)

Aud Mikkelsen Tretvik, Sør-Trøndelag (vara: Berit Selseng, Sogn og Fjordane)

5. VALGOMRÅDE (Nordland, Troms, Finnmark)

Kurt Tverli, Nordland (vara: Kari Mohn Andersen, Finnmark)

NORSK LOKALHISTORISK INSTITUTT (NLI)

Knut Sprauten (vara: Hans P. Hosar)

Etter landsmøtet var styret sammensatt slik:

1. VALGOMRÅDE (Østfold, Akershus, Oslo)

Guri Vallevik Håbjørg, Akershus (vara: Marit Egeberg Krog, Østfold)

2. VALGOMRÅDE (Hedmark, Oppland, Buskerud)

Harald Hvattum, Oppland (vara: Jorunn Engen, Hedmark)

3. VALGOMRÅDE (Agder, Telemark, Vestfold)

Beint Foss, Agder (vara: Kristian Sundtoft, Agder)

4. VALGOMRÅDE (Rogaland, Hordaland, Sogn- og Fjordane)

Jørg Eirik Waula, Rogaland (Berit Selseng, Sogn- og Fjordane)

5. VALGOMRÅDE (Møre og Romsdal, Sør- og Nord- Trøndelag)

Aud Mikkelsen Tretvik, Sør-Trøndelag (vara: Stein Arne Fauske, Møre og Romsdal)

6. VALGOMRÅDE (Nordland, Troms, Finnmark)

Kurt Tverli, Nordland (vara: Elin Myhre, Troms)

NORSK LOKALHISTORISK INSTITUTT (NLI)

Knut Sprauten (vara: Hans P. Hosar)

b) Sekretariatet

Fram til 31.03.2009 ble den daglige administrasjon utført av generalsekretær Espen Andresen i full stilling. Han hadde 80 % stilling i april, 60 % stilling fra 01.05.09 til 31.07.09 og i 20 % til 30.09.09.

Hans Nissen ble tilsatt i vikariat som generalsekretær fra 01.05.09 og arbeidet i 40 % stilling til 31.07.09, fra 01.08.09 til 30.09.09 i 80 % og fra 01.10.09 til 31.12.09 i 100 % stilling. Vikariatet går til 31.12.2010.

Jostein Molde har fortsatt i 50 % stilling med arbeidsoppgavene som redaksjonssekretær i Heimen og som økonomiansvarlig.

Landslaget har i perioden leid kontor (fra 01.01.2009 to kontorer) ved Institutt for historie og klassiske fag, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Dragvoll (Trondheim). Det har vært betalt med en leie til Historisk-filosofisk fakultet for hvert semester. Leien har inkludert lokaltelefon og abonnementsavgift, kopiering/utskrifter (på instituttets skrivere) og telefaks.

Audhild Brødreskift har vært ansatt som hovedredaktør for Lokalhistorisk magasin i 16 % stilling. I tillegg har to studenter utført forefallende arbeid i 97 timer.

Totalt har det vært ca. 1,8 stillingsressurser i sekretariatet i 2009. Det var styrets forutsetning at sekretariatet skulle forsterkes i 2009, selv om det ville gå ut over egenkapitalen.

Andresen arbeidet aktivt overfor sentrale politikere på Stortinget og i Kultur- og kirkedepartementet med sikte på å øke statstilskuddet for 2010. Dette arbeidet bidro trolig til ekstrasbevilgningen fra departementet i desember.

c) Representasjon

Generelt har styremedlemmene deltatt på vegne av Landslaget på ulike områder, men mer spesielt kan følgende oversikt settes opp:

15.01.09: Andresen var i møte i Norges kulturvernforbund og hadde møte med stortingsrepresentant May Hansen (Oslo).

03.-04.02.09: Åpning av Kulturminneåret i Trondheim. Styret deltok.

24.-26.04.09: Styret hadde styremøte 24. april, før de senere deltok på årsmøtet i Norges kulturvernforbund resten av helga.

24.-25.04.09: Sprauten deltok først på styremøtet, men reiste samme dag til Karlstad, hvor han var LLHs representant på seminaret "Konferansen Över Kölen", der han holdt et foredrag med tittelen "Lokalhistorie i Norge".

06.05.09: Andresen var på Stortinget for å snakke med politikere.

22.-24.05.09: Tverli deltok på Sveriges Hembygdsförbunds riksstämna i Lund.

04.06.09: Tverli besøkte Norsk kulturminnefond, Røros.

4.-5.09.09: Nissen deltok på NLI-seminar om lokalhistoriewikien.

13.10.09: Sprauten holdt foredrag under møtet til Fellesrådet for historielagene i Oslo.

19.10.09: Andresen var i møte med lederen av kulturkomiteen, Gunn Karin Gjøl.

20.10.09: Waula holdt innledningsforedraget under tillitsmannsmøte til Østfold Historielag.

06.11.09: Håbjørg deltok på fotobevaringsseminar ved Akershusmuseet.

25.-26.11.09: Tverli, Nissen og Håbjørg deltok på avslutningskonferansen for Kulturminneåret i Tromsø.

3. ØKONOMI

Årets resultat ble et underskudd på kr. 290.000, noe som i hovedsak skyldes økte lønnsutgifter (se personalsituasjonen under punkt 2b). Inntektssiden er større enn i 2008 fordi vi mottok et ekstraordinært statstilskudd på kr. 200.000. Dette gjorde at egenkapitalen ikke gikk i minus ved utgangen av året. Det har også vært endringer i andre poster. Landsmøtet gikk med et mindre underskudd. Utgiftssiden økte med nesten kr. 363.000 i forhold til 2008, mens lønnsutgiftene alene økte med kr. 282.000.

Utestående kontingent ved årets slutt var på kr. 10.800 fra 17 lag (mot kr. 19.800 i 2008 fra 31 lag). I tillegg var det 3 lag som ikke hadde betalt kontingent for de to siste årene. Kontingenten fra disse, kr. 3.600, ble avskrevet i regnskapet.

Antall betalende abonnenter på Heimen sank kraftig i 2009, mens det totale antallet økte. Se mer om dette under 4a nedenfor. Støtten fra Norges forskningsråd er viktig for utgivelsen av Heimen. Delregnskapet viser at det er blitt 12% billigere å produsere Heimen i 2009.

Lokalhistorisk magasin hadde også et fallende antall abonnenter, men det ble i desember gjort et verveforsøk overfor ca. 350 biblioteker. Samarbeidet med og støtten fra Norsk lokalhistorisk institutt til utgivelse av Lokalhistorisk magasin er viktig for økonomien og for stofftilgangen til bladet. Delregnskapet viser at det er blitt 17% dyrere å produsere magasinet i 2009.

4. UTGIVELSER

a) Heimen

Antall abonnenter ved utgangen av året var 1203 (mot 951 i 2008). Av disse var det 688 betalende abonnenter (mot 850 i 2008). Det vil si en reduksjon på 162 betalende abonnenter (mot 28 i 2008). Årsaken til den store reduksjonen er at 142 betalte abonnementer tilhørte Landslagets medlemmer og at disse i 2009 ble konvertert til gratisabonnementer. Samtidig ble de av medlemslagene som ikke allerede var abonnenter, lagt til.

Abonentene ved utgangen av 2009 fordelte seg på 476 ordinære abonnenter (499 i 2008), 21 studenter (13 i 2008), 170 med 10% forhandlerrabatt (177 i 2008), 420 av Landslagets medlemmer (142 i 2008), 21 til tilbudspris (12 i 2008), 22 bytteabonnenter (23 i 2008), 41 gratisabonnenter (45 i 2008) og 32 livsvarige abonnenter (33 i 2008).

Delregnskapet for Heimen viser et lite underskudd på ca. kr. 8.700 (kr. 1.500 i overskudd i 2008). Det var mindre enn budsjettet, noe som skyldes en kombinasjon av flere ting. Mest iøyenfallende er at lønnsmidlene til redaksjonssekretæren har falt betraktelig sammenlignet med foregående år. Dette skyldes at han har vært i delvis permisjon, men har arbeidet med Heimen. På den

måten har den faktiske arbeidsmengden med Heimen blitt synliggjort på en tydeligere måte enn tidligere.

De fire heftene kom som vanlig i mars, juni, september og desember, tre av dem på 96 sider, mens hefte 3 var på 80 sider. Hefte 1 hadde temaet marginaliserte grupper, hefte 3 tok for seg arbeidsliv, mens hefte 4 handlet om forbrukshistorie. Det er redaksjonens ønske å ha et hovedtema i hvert hefte. Redaksjonen har bestått av Finn-Einar Eliassen (ansv.), Knut Dørum og Guro Nordby. Molde har som vanlig tatt seg av layoutarbeidet.

Hefte 3 ble utsendt med et vedlegg fra magasinet Levende Historie, som reklamerte for abonnement på dette. Det ble inngått en bytteavtale, hvor Heimen får en annonse i Levende Historie nr. 1-2010 i bytte.

Det årlige møtet i Heimens redaksjonsråd ble holdt 9. februar i Oslo. Spørsmålet om ny layout ble tatt opp her og fulgt opp av styret senere, men det måtte utsettes til 2010 på grunn av kapasitetsmangel. Det kom ellers fram at farger burde vurderes i enkelte tilfeller, avhengig av illustrasjonene. For eksempel ville det være naturlig at kart er i farger.

Honorering av bokmeldinger fortsatte i 2009. Medregnet de som fikk i 2008, har det gått ut kr. 14.500 av potten på 20.000 som ble tildelt av Norsk Faglitterær Forfatter- og Oversetterforening i 2008. Nye midler er ikke blitt utlyst fra NFF. Bokmelderne har satt pris på honoraret, som har vært på kr. 500 pr. melding.

Støtten fra Norges forskningsråd er viktig for utgivelsen av Heimen da den utgjør ca. 25% av inntektene. Søknaden for påfølgende år skjer i begynnelsen av juni hvert år, og den gjøres via forskningsrådets nettsider. Nytt fra og med 2008 var at fristen var satt til et klokkeslett midt på dagen. Klokkeslettet ble ved en inkurie overskredet i 2009 og en klage ble sendt, men den ble ikke tatt til følge. Det betyr at støtten bortfaller i 2010.

b) Lokalhistorisk magasin

Redaksjonen har i 2009 bestått av Audhild Brødreskift (hovedredaktør) og Espen Andresen (til 1. oktober) og Hans Nissen (fra 1. mai) fra Landslaget, samt Hans P. Hosar og Marianne Wiig fra NLI. Sistnevnte utførte layoutarbeidet med magasinet.

De fire heftene kom i april, juni, oktober og desember. Hvert hefte ble sendt i 5 eksemplarer til Landslagets medlemmer, en praksis som ble innledet i 1999.

Antall betalende abonnenter var på 531 ved utgangen av året (542 i 2008), hvorav 220 personlige (226 i 2007) og 311 institusjonelle abonnenter (316 i 2008). Med andre ord var det nedgang på 11 betalende abonnenter. Magasinet ble dessuten sendt til 48 gratisabonnenter. Norsk lokalhistorisk institutt har i utgangspunktet fått 50 eksemplarer av hvert hefte, men ellers ytterligere eksemplarer etter behov. Det har gått ut i snitt 2684 eksemplarer av hvert hefte (2677 i 2008), og opplaget har vært 3.000, bortsett fra hefte 4, som ble trykt i 3.400 eks. Dette heftet ble i desember sendt til ca. 350 biblioteker som ikke allerede var abonnenter, vedlagt bestillingsinformasjon.

Abonnementspengene ble ikke justert for 2009, noe som resulterte i en mindre inntektsnedgang i forhold til 2008, og annonseinntektene ble redusert med 29%. På utgiftssiden ble det 7% større trykningsutgifter og 50% større lønnsutgifter. Faktura ble ikke mottatt fra Posten på utsending av hefte 2, noe som utgjorde kr. 10.000. Regnskapet viser at magasinet ble ca. kr. 53.000 dyrere å utgi i 2009 i forhold til 2008. Det tilsvarer 17% vekst.

Ellers er det av stor betydning for magasinet økonomi at Norsk lokalhistorisk institutt bidrar med støtte, foruten at de også er behjelpelig med stoff og redaksjonell hjelp.

c) Årbokarbeiderens ABC

Det sendt ut 131 eksemplarer av ABC-boka, hvorav 113 ble solgt. Av disse igjen ble 20 solgt til kunder utenfor Landslaget. Ti medlemslag kjøpte 5-10 eksemplarer. Det var 150 igjen av boka pr. 31.12.09.

d) Andre publikasjoner

Av Landslagets tidligere utgitte publikasjoner har det i løpet av året vært et moderat salg. Ved utgangen av 2009 var det et restopplag på 83 eks. av håndboka. (mot 102 ved utgangen av 2008).

5. SAMARBEID MED NLI

Landslaget for lokalhistorie har et tett samarbeid med Norsk lokalhistorisk institutt (NLI). LLH og NLI er representert i hverandres styre og Lokalhistorisk magasin blir gitt ut i samarbeid med NLI. Vi er dessuten involvert i ulike prosjekter sammen (bl.a. Mangfoldige minner se pkt. 9).

6. NORGES KULTURVERNFORBUND

Guri Vallevik Håbjørg er Landslagets representant i styret til Norges kulturvernforbund som nestleder. Aud Mikkelsen Tretvik er medlem av internasjonalt utvalg i Kulturvernforbundet. Gjennomføringen av Kulturminneåret har vært sentralt i forbundets arbeid i 2009. Forbundet, som organiserer 19 nasjonale frivillige kulturvernorganisasjoner med ca. 193.000 medlemmer, arbeider med felles spørsmål overfor myndighetene.

7. PROSJEKTSTØTTE TIL MEDLEMMENE 2009

Det kom inn søknader om prosjektstøtte fra 4 av medlemmene innen fristen 1. november. En av søkerne trakk søknaden etter søknadsfristen. Styret fordelte kr. 70.000 på tre prosjekter.

Dette var:

Inderøy Museums- og historielag (*Restaurering av mølle i tidevannsstrøm.*)

Aurskog historielag (*Restaurering/opprusting av Margaretakilden i Aurskog.*)

SVD-DSS-De Samiske Samlinger i Karasjok (*Fotoutstilling for påskeopprøret i Karasjok 1960, 50 års minne.*)

8. KULTURMINNEÅRET 2009

Landslaget har gjennom sine medlemslag arbeidet med Kulturminneåret gjennom hele 2009.

Medlemslagene har blant annet vært viktige bidragsytere til Kulturminneløypa. Vi har også på ulike måter samarbeidet med Norges kulturvernforbund om Kulturminneåret.

Både i 2008 og i 2009 har Lokalhistorisk magasin fokusert på Kulturminneåret 2009, dette gjennom et eget temanummer og med artikler som har tatt for seg ulike arrangementer og satsingsområder knyttet til Kulturminneåret.

9. MANGFOLDIGE MINNER/MINNER FRA MIGRASJON

Mangfoldige minner er et samarbeidsprosjekt mellom Norsk folkeminnelag, Landslaget for lokalhistorie og Norsk lokalhistorisk institutt. Prosjektet forteller historien til de nye migrantene, om deres møte med Norge og hvordan de ble en del av det norske samfunnet. Formidlingen av prosjektet har foregått gjennom utstilling, foredragsvirksomhet og prosjektets nettsted. I slutten av november kom boka *Mangfoldige minner – Fortellinger og folkeminner*.

Minner fra migrasjon er et annet. Prosjektet har som formål å samle inn og formidle immaterielle kulturminner i tilknytning til innvandringen til Norge, med særlig vekt på den siste generasjon. Prosjektet ble påbegynt i desember 2009 og vil avsluttes i februar 2011.

10. SEMINAR 2009

Den 6. november ble det arrangert fotobevaringsseminaret i samarbeid med Akershusmuseet. Museet stilte med lokaler og foredragsholdere. Nestleder Guri Vallevik Håbjørg og sekretariatet ved LLH administrerte kurset. 32 personer deltok på kurset, disse kom hovedsakelig fra historielag i Østlandsområdet.

11. ORGANISASJONSSTRUKTUREN

Med bakgrunn i Landsmøtevedtak i 2007 og 2009 har styret i 2009 arbeidet videre med forbedringer i organisasjonsstrukturen. Dette innebærer opprettelse og styrking av regionale enheter (mellomleddet). Beint Foss arbeidet med å opprette regionale enheter i Vestfold og Telemark.

12. HØRINGER

LLH ga i 2009 en høringsuttalelse vedr. fredning av Sør-Gjæslingan (Nord-Trøndelag) til Riksantikvaren.

13. MARKEDSFØRING

Det ble i 2008 utarbeidet en markedsføringsplan for LLH. På grunn av bemanningssituasjonen ved sekretariatet har det ikke vært ressurser til å følge dette tilstrekkelig opp i 2009. Sekretariatet har hatt fokus på verving av abonnenter til Heimen og Lokalhistorisk magasin, samt å få flere historielag til å bli med i LLH.

LLH har en bytteavtale med magasinet Levende Historie vedr. gjensidig markedsføring (vedlegg i Heimen 3/09 og annonse i Levende Historie 1/10). Lokalhistorisk Magasin 4/09 ble sendt ut til de ca. 350 folkebibliotekene som ikke var abonnenter.

14. NETTSIDER

Videreutviklingen av våre hjemmesider har fortsatt i 2009. Sidene skal få ny layout og menyene skal endres. Det skal også bli lettere for andre enn webmaster å gjøre endringer eller tilføyelser på nettsidene. Ordningen med ”Månedens lag” og ”Månedens artikkel” fortsetter.

15. SKATTEFRADRAK FOR PENNEGAVER TIL FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Innen fristen 7. januar 2009 var det fem lag som hadde sendt inn oppgave over pengegaver for i alt kr. 82.770.

16. MOMSKOMPENSASJON

Refusjonen av merverdiavgift for 2008 ble foretatt etter samme ordning som for 2007, altså ved søknad basert på dokumenterte utgifter, og etter godkjenning av Landslagets revisor. Det var 58 lag pluss Landslaget som søkte om refusjon for 2008 (69 lag søkte for 2007) innen fristen, med et beløp på kr. 243.000 (224.000 for 2007). Av dette godkjente revisor kr. 210.000 (195.000 for 2007). Etter fristen kom det inn ytterligere fire søknader, og disse ble av Lotteri- og stiftelsestilsynet godkjent ettersendt. Det samlede søknadsbeløpet ble etter dette på kr. 217.428. På grunn av at potten fra staten ikke var stor nok til å dekke alle søknadene, ble vår andel avkortet med 1,081542%. Refusjonen ble derfor på kr. 215.076. Med fratrukk for revisjonsutgiftene (fordelt på hvert enkelt lag), ble overføring av refusjonen til lagene foretatt 15.12.09.

17. LANDSMØTET 2009

Landsmøtet 2009 ble arrangert i Kristiansand i tidsrommet 5.-7. juni, ved Rica Dyreparken Hotell. Komiteen som planla og gjennomførte arrangementet, besto foruten LLH av Agder Historielag, Birkenes Historielag, Christiansands Byselskab, Flekkerøy Historielag, Høvåg Museums- og Historielag, Randesund Historielag, Torridal Historielag og Tveit Historielag. 43 delegater fra 32 lag møtte, og de viktigste sakene som ble behandlet, vara endringen av vedtektene og nye kontingentsatser. Et referat fra landsmøtet er lagt ut på Landslagets hjemmesider.